

## HOUT..... VAN DE WIEG TOT HET GRAF.<sup>1)</sup> HET BOSCH ALS HOUTPRODUCENT

door

Prof. A. te Wechel.

Toen gij, waarde lezer, en ik het levenslicht aanschouwden, werden wij in een wiegje gelegd van „hout”. Als wij voor de laatste maal onze oogen gesloten zullen hebben zal het weder hout zijn, waarvan onze allerlaatste woning wordt vervaardigd. Dit is het begin en het einde en tusschen deze spanne tijds is er geen dag, dat wij zonder hout zullen zijn. Bij onzen eersten gang naar school verlieten wij het huis door een houten deur en namen wij op een houten bank plaats. Bij onze intrede in de maatschappij verlieten wij wederom, en nu definitief het ouderlijk huis en gingen over een houten drempel. Wij zaten in dit ouderlijk huis dagelijks op een houten stoel aan een houten tafel en droegen houten klompjes, maakten ons huiswerk met een houten potlood of schreven op een lei met houten lijst. Onze eerste heimelijke cigaret staken wij aan met een houten lucifer, de krant waar wij het eerst belang in stelden was vervaardigd uit hout. Het kanariepietje thuis hipte op houten stokjes, het vloerzeil in de huiskamer was vervaardigd uit den bast van een boom, den kurkeik.

\* \*

In moeilijke tijden, in de oorlogsjaren, kochten wij goedkoope costuums, vervaardigd uit cellulose, verkregen uit hout. Onze vrouwen en dochters dragen kunstzijden kousen. Zonder hout geen kunstzijde!

Wij dansen op een houten vloer en rijden in den spoorrein van houten wagens, die loopen over rails, die op houten dwarsliggers liggen. De schepen waarmede wij varen zijn voorzien van dekken van hout. De kachel maken wij aan met hout, veel van het keukengereedschap van de huisvrouw is van hout. De bruggen waarover gij rijdt, hebben veelal een houten bevloering. Uw telegrammen gaan langs een draad, die aan houten palen is opgehangen: uw gezellige huiskamer, lezer, kan slechts verwarmd worden omdat er hout beschikbaar was voor het winnen van de steenkolen in onze mijnen. Zonder hout geen kolen! Ik zou zoo door kunnen gaan, maar gij zijt reeds overtuigd vermoed ik, dat gij het geen dag in uw leven zonder hout kunt stellen, niet waar?

\* \*

Ik weet natuurlijk wel, dat er thans ook stalen meubels bestaan, dat we sigaren-aanstekers hebben met benzine gevuld, die inderdaad maar zelden weigeren, dat er ijzeren dwarsliggers gebruikt worden op sommige lijnen van de spoorwegen, dat karton ook uit stroo vervaardigd kan worden, dat de lei met houten lijst in ongenade geraakt is, nu het papier uit hout zoo goedkoop is geworden, dat we met vulpenhouders schrijven in plaats van met gewone houten pennehouders en dat een zilver of zilverachtig potlood tot de uitrusting van ieder welgevoed jongmensch behoort, dat asphaltbestrating geprefereerd wordt boven bestating met houtblokjes, maar dit alles neemt niet weg, dat ons hart nog steeds hangt aan eikenhouten meubels, aan houten schilderslijsten, aan zijden kousen en sokken, aan honderdtallen zaken, die van of uit hout worden vervaardigd. Wij noemen nog steeds de stoffen, die hout trachten te ver-

<sup>1)</sup> Overgenomen uit „De Kampioen” van 22 Dec. 1934.

vangen, surrogaten en daarin schuilt altijd een idee van minderwaardigheid. Een surrogaat is altijd iets minder dan de stof, die er door vervangen wordt.

\* \* \*

Hebt gij dit alles wel eens overdacht, lezer, toen gij uw fietstocht over de Veluwe of door den Achterhoek gemaakt hebt en aan weerszijden van den weg uw blik over de meer of minder fraaie bosschen hebt laten gaan? Hebt gij, bij het rijden door fraaie beukenlanen of door beukenbosschen, overwogen, dat de dwarsliggers voor het spoor, waarmede gij wellicht de reis naar huis zult ondernemen, uit deze en dergelijke bosschen afkomstig zijn? Hebt gij, bij het passeeren of doorkruisen van onze, dikwijls niet zoo fraaie jonge dennensbosschen, bedacht, dat hieruit het mijnhout komt, waardoor de kolenwinning mogelijk wordt? Hebt gij, bij het passeeren van onze trotsche eiken er een oogenblik aan gedacht, dat zij eenmaal zullen moeten dienen voor de dukdalven en meerstoelen, waaraan onze statige koopvaardijsschepen, de Ostinje-vaarders, worden gemeerd, zoodra zij in het vaderland zijn teruggekeerd? Ik vrees, dat gij dit alles niet gerealiseerd hebt, en dat is jammer.

De resultaten van de bedrijvigheid van de boschbezitters worden door velen uitsluitend beoordeeld naar aestetischen maatstaf. Men beoordeelt het bosch slechts naar zijn natuurschoonheid. Dit is onjuist en onbillijk.

\* \* \*

Het is een zeer gelukkig verschijnsel, dat het bosch naast zijn functie van houtleverancier, gelijktijdig onze aesthetische en ethische behoeften bevredigen kan. Er zijn maar weinig bedrijven, waarvan dit gezegd kan worden!

Als gij wel eens bedacht hebt dat van den fraaien eik, dien u te Ruurlo zag, wellicht een deel, verwerkt tot een salonlamp in uw huis terecht zal komen, of zal moeten dienen voor den door uwe echtgenoot zoolx zeer gewenschten parketvloer in de huiskamer, dan zult gij daarbij ook bedacht hebben, dat het daarvoor noodig is, dat die eik op een gegeven oogenblik geveld wordt en dat de noodzakelijkheid voor velling onherroepelijk komt, omdat een boom, zoomin als wij, het eeuwige leven heeft. Dat wij dus niet steeds ach en wee behoeven te roepen als wij in den wintertijd zoolx vele boomen geveld zien liggen, is iets, dat over het algemeen veel te weinig wordt ingezien. Steeds is de verontwaardiging groot als een mooie boom geveld wordt en steeds wordt daarbij vergeten, dat ook aan een boomleven een einde komt en dat we ons, in verband met onze behoefte aan hout, niet kunnen veroorloven den boom *langzaam* te laten doodgaan, aangezien dit langzame afsterven gepaard gaat met verrotting en onbruikbaar worden van het hout. Het streven van de boschbouwers is er op gericht steeds weer nieuw te planten, waar gekapt werd en er zoodoende voor te zorgen, dat ook in de toekomst steeds bosch aanwezig zal zijn om onze aestetische zoolx als onze materiele behoeften te bevredigen.

\* \* \*

Voor al in den laatsten tijd, sedert enkele tientallen jaren, wordt aan de aesthetica in het bosch veel meer aandacht besteed dan vroeger. Daarom, en ook omdat onze inzichten omtrent de meestgewenschte samenstelling van het bosch zich gewijzigd hebben, zullen onze kinderen en kindskinderen vermoedelijk fraaiere boschbeelden te aanschouwen krijgen dan wij thans zien.

Ook uit dezen gezichtshoek bekeken, komt men tot de overtuiging dat het ach-en-wee-geroep over het kappen van bosschen en boomen in de meeste gevallen geheel misplaatst is. Ik merk, dat ik op zijwegen geraak. Ik schrijf immers over „hout“.

Welnu, een groote steenkolenmijn verslindt *per dag* 150 kubieke meters hout, d.w.z. een hoeveelheid, zoolx die ongeveer op één hectare wordt

aangetroffen. Per jaar moeten dus voor zoo'n mijn 300 ha bosch geveld worden. Het Haagsche bosch is 100 ha groot!

Alle kolenmijnen in Nederland tezamen koopen jaaijlijks ongeveer 100.000 m<sup>3</sup> mijnhout uit Nederlandsche bosschen. Daarvoor moeten in Nederland jaarlijks vele hectaren bosch geveld worden. De totale houtbehoefte van ons land bedraagt in normale tijden ongeveer 6 miljoen kubieke meters per jaar. Ongeveer 80 % hiervan moet uit het buitenland worden aangevoerd.

De toerist zal zich wellicht afvragen waarom wij ook dit laatste vijfde gedeelte van onze houtbehoefte niet importeerden.

Wij zouden dan onze eigen bosschen en boomen met rust kunnen laten en deze louter ter verhooging van het natuurschoon kunnen aanhouden. Ik merk dan op, dat een boschbezitter ook inkomsten verlangt voor de uitgaven, die hij zich moet getroosten.

Bovendien — ik zeide dit reeds — komt aan ieder bosch en aan iedere laan een einde en het yellen van gezond hout, in het volgroeide bosch, verdient toch zeker de voorkeur boven het opruimen van waardeloos verrot hout, uit een bosch, dat, men den natuurlijken dood liet sterven.

Waarlijk, het is onjuist en ondoordacht om zich te ergeren, wanneer men boom of bosch ziet vellen. Men doet beter zich te verheugen op hetgeen daar wordt voorbereid: het nieuwe, frissche groeikrachtige bosch, dat binnen enkele jaren de plaats zal innemen van het oude, volgroeide bosch, waarvoor de tijd van teruggang en afsterven gekomen is.

Niet alleen wij, maar ook onze kinderen hebben behoefte aan bosch!

## UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad, 16 Januari 1935.

### BOSCH OP WARNSBORN EN VIJVERBERG.

#### *Werkverschaffing te Arnhem.*

B. en W. van Arnhem hebben voorstellen ingediend om een reeks werken in werkverschaffing te doen uitvoeren.

Behalve reeds vroeger aangegeven objecten voor werkverschaffing komen B. en W. thans met eenige nieuwe, nl. herbebosschingen op de landgoederen Warnsborn en Vijverberg en aanleg van rijwielpaden op deze landgoederen, die wel is waar geen gemeente-eigendom zijn, maar bij dit bezit van het Geldersche landschap en de verbetering daarvan heeft de gemeente groot belang. Daarbij komt dat de uitvoering van de werkzaamheden in werkverschaffing voor de gemeente van groote beteekenis is, omdat de kosten bijna uitsluitend uit arbeidsloon bestaan (er is een loonpost geraamd van f 58.000.—).

Er wordt met het Geldersche landschap over de uitvoering nog overleg gepleegd, doch B. en W. hebben reden om aan te nemen, dat overeenstemming zal worden verkregen.

De kosten van deze en andere uit te voeren werken bedragen f 121.000.—, waarvan bijna f 105.000.— arbeidsloon is. B. en W. willen deze kosten bijna geheel uit de gewone middelen bestrijden; zij achten het onverantwoordelijk, om over te gaan tot werkverschaffing op groote schaal en de kosten daarvan te laten drukken op latere dienstjaren, door daarvoor een leening aan te gaan.